

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2022. november 9.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábián Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 6 pont
Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó latin, illetve magyar szakkifejezésekkel!

Szakkifejezések	
latinul	magyarul
<i>halitosis (foetor ex ore)</i>	szájszag
gingiva hyperplasia	<i>ínyburjánzás</i>
<i>rugae palatinae</i>	kemény szájpad harántirányú redői
<i>sialolithiasis</i>	nyálkövesség
xerostomia	<i>szájszárazság</i>
<i>ptyalismus</i>	nyálfolyás

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

- 2.* 4 pont
Ismertesse az alábbi fogalmak lényegét!

Erózió: *Kémiai anyagok hatására fellépő foganyagvesztés, amely a savakkal közvetlenül érintkező felszínnek demineralizációja miatt jön létre.*

Abrázio: *A fogak keményállományának patológiás kopása, ami külső fizikai behatásra jön létre. Klinikai képe: sima felszínű kopás.*

(Helyes válaszonként 2-2 pont adható!)

3.*

9 pont

Sorolja fel a szájüregi daganatok megelőzésének lehetőségeit a prevenció szintjének megfelelően! Írjon három-három példát!

Primer prevenció:

- *rendszeres szűrővizsgálaton való részvétel*
- *káros szenvedély kerülése*
- *egészséges táplálkozás*
- *önvizsgálat*
- *egyéni higiéné, a fogazat gondos ápolása*

Szekunder prevenció:

- *progresszió meggátlása*
- *krónikus irritációk megszüntetése*
- *korai diagnózis és korai ellátás*
- *CT, MRI-vizsgálat*

Tercier prevenció:

- *rehabilitáció, elveszett szövetek pótlása*
- *plasztikai műtét*
- *kemoterápia*
- *beszédterápia*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.

5 pont

Nevezze meg a fogakon képződő öt depozitumot!

- *akvirált/szerzett pellicula*
- *dentogingivalis plakk*
- *fogkő*
- *debris*
- *materia alba*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5.

3 pont

Húzza alá a nervus trigeminus neuralgára vonatkozó helyes állításokat!

- A nervus trigeminus által ellátott területen rohamokban jelentkező fájdalom.
- A fájdalom ideje alatt a beteg érintett arcfele azonnal lebénul.
- A fájdalomtól hosszan tartó enyhe, lüktető, éjszakai fájdalom.
- A fájdalom bármely pillanatban kialakulhat, rövid ideig tart, nagyon erős.
- A fájdalmas terület izületi gyógytornával meggyógyítható.
- A rohamot érintés, beszéd, nyelés, evés is kiválthatja.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

6.*

5 pont

Soroljon fel öt cukorpótló anyagot!

- *xilit*
- *mannit*
- *szorbit*
- *izomalt*
- *laktit*
- *maltit*
- *eritrit*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.

6 pont

Írja le a plakk-kimutatás anyagaival kapcsolatos ismereteit a megadott szempontok szerint!

Kiszerezés szerint:

- *tabletta*
- *oldat*
- *ecsetelő*

Plakkfestő anyagok: Írjon hármat!*

- *Erythrosin tabletta*
- *Fukszin oldat*
- *Neutrálvörös oldat*
- *Na-fluoreszcein oldat*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.*

5 pont

Ismertesse a módosított Stillmann-módszert a megadott szempontok szerint!

Alkalmazása: Írjon kettőt!

- *fogágybetegségen átesett páciensnél*
- *denudálódott fognyakú betegeknél*
- *ínyrecesszió esetén*

Kivitelezése:

A sörték az ínyszél felé néznek 45 fokos szögben apicalisan. A fogkefét félkörívben, 2 mm-re a marginális gingivától indítva, a korona irányába mozgatva kell elhelyezni a fogakra és úgy tisztítani, hogy a sörték behatoljanak a fogközökbe.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.***4 pont**

Írja le a szoptatás fogászati szempontból fontos/jelentős hatásait! Írjon négyet!

- *a szopáskor keletkező vákuum elősegíti az állcsontok fejlődését*
- *a szopáskor végzett izommunka a rágóizmok harmonikus fejlődésének hatásos ingere*
- *a szopáskor keletkező húzóerő segíti a csontnövekedést*
- *csökken az állcsont- és fogazati fejlődési rendellenességek kialakulásának lehetősége*
- *a szopás a szabályos fogazat kialakulásának egyik fontos tényezője*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.**5 pont**

Párosítsa az alábbi fogfehérítési eljárásokat a hozzájuk illő meghatározásokkal! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. fototermikus- és fotokémiai fogfehérítés
 2. kémiai fogfehérítés
 3. fotokatalitikus fogfehérítés
 4. ultraszonikus fogfehérítés
 5. termokatalitikus fogfehérítés
-
- A. Az eljárás során speciális fényforrást alkalmaznak, ezzel növelve a fehérítés hatékonyságát, így rövidül a fehérítési folyamat ideje, illetve fokozottabb a fehérítés eredménye.
 - B. Az eljárás során a fogakra helyezett oxidálószer megvilágítása az anyag felmelegedését okozza. A melegítés hatására a fehérítési folyamat sebessége fokozódik.
 - C. Ultraszonikus energiával stimulálják a fehérítőanyagban lévő adalék és a peroxid közti reakciót, amivel csökkenthető a peroxid koncentráció.
 - D. Az oxidálószer egy erre a célra szolgáló melegítőszer segítségével hőkezelik.
 - E. Az eljárás során, kémiai úton aktiválódó, magas koncentrációjú oxidálószer kerül a fogakra. Hatásosabb eredmény hosszabb idő alatt, illetve több ülésben érhető el.

1.—...*B*..., 2.—...*E*..., 3.—...*A*..., 4.—...*C*..., 5.—...*D*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.

3 pont

Húzza alá a fluorid tabletták adagolására vonatkozó módszerek közül a hamis állításokat!

- Az adagok alkalmazásakor figyelembe kell venni a gyermek korát.
- A tablettákat este, fogmosás előtt célszerű beadni, hogy a szájból minél hosszabb ideig legyen magas a fluorid-koncentráció.
- A napi 0,03 mg/testsúlykilogramm fluor mennyiséget nem szabad túllépni.
- A csecsemőnek 1 db tablettát kell étkezés közben elrágni, és hagyni, hogy az a nyálban feloldódjon.
- Egyszerre csak egy szisztémás módszer alkalmazható és az egyféle lokális módszerrel kombinálható.
- Minden szisztémás fluor adagolási módszernél ismerni kell a település ivóvizének fluor tartalmát.

(Csak a 3 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

12.

4 pont

Egészítse ki a parodontitissel kapcsolatos mondatok hiányzó részeit!

A fogágy *...rögzítő apparátusának...* betegsége a parodontitis, vagy fogágygyulladás.

A parodontitis vezető klinikai tünete a *...tasakképződés...* és a *...tapadásvesztés...*, valamint az alveoláris csont pusztulása.

A parodontitis kialakulásának leggyakoribb oka a *...dentális plakk....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13.*

6 pont

Soroljon fel olyan táplálékokat, amelyek gyakori, vagy nagy mennyiségben történő fogyasztása befolyásolja a dentális eróziót! Írjon hatot!

- *szénsavas italok*
- *dzsúszok*
- *savas sportitalok*
- *fehér borok*
- *savas gyógyteák*
- *savas gyümölcsök*
- *ecettel konzervált saláták, ételek*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14.

7 pont

Csoportosítsa az alábbi fogászati eszközöket/műszereket a megadottak szerint! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. egyszer használatos sebészi szike/szikepenge/mikrosebészeti szike
2. csontcsípő - csontreszelő
3. membrán pozicionáló
4. raspatorium (Freer, Prichard, Molt, stb.)
5. elektro- lézer és radiokauter
6. hajlított pengéjű parodontális kés (Kirkland-, Waerhaug-, Orbán-)
7. gépi rotációs eszköz (acélgömb, gyémántgömb fűrő)

Csontkorrekció műszerei: ...2., 7....

Ínymetszésre használt eszközök: ...1., 6., 5....

Lebonykázásnál- és eltartásnál használt eszközök: ...4....

Regeneratív technikához használatos eszközök: ...3....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

15.

6 pont

Soroljon fel a dohányzás fogakra, fogágyra és a lágyrészekre gyakorolt hatásai közül hatot!

- *fogak elszíneződése*
- *nikotinszemcsék felrakódása*
- *plakkretenció*
- *caries*
- *fogkő*
- *ínygyulladás*
- *tasakképződés*
- *krónikus parodontitis*
- *horizontális csontpusztulás*
- *fogmobilitás, fogak elvesztése*
- *szájszárazság*
- *gyulladásos hajlam fokozódása*
- *nyálkahártya védekezőképességének csökkenése*
- *csökkent oxigenizáció*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.*

5 pont

Nevezze meg a szájhygiénikus feladatait az időskorúak preventív fogászati gondozásában! Írjon ötöt!

- megelőző kezelések a maradékfogazat védelmében (lokális fluoridkezelés)
- a gyökércaries megelőzése, megállítása
- megelőző tanácsadás a gondozottak, valamint az időseket gondozók számára
- a betegek és környezetük egészségnevelése, az ismeretek rendszeres megerősítése
- szájápolási instrukciók: szájápolási eszközök használatának ismertetése és bemutatása, a szájápolás gyakoroltatása
- a rögzített és kivehető fogpótlások tisztításához használatos eszközök és módszerek ismertetése
- a szájápolási gyakorlat támogatása és figyelemmel kísérése (kémiai plakk-kontroll is)
- professzionális fogtisztítás, depurálás
- a gyulladásos kórképek megállítása, megszüntetése a lehetőségekhez mérten
- az ágyhoz, lakáshoz kötött betegek preventív gondozása

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.

2 pont

Húzza alá az implantátumok hosszú távú sikerességét befolyásoló két legfontosabb tényezőt, szájhygiéniai feltételt!

- műanyag, vagy teflonbevonatú tisztító eszköz alkalmazása
- a maradékfogazat körüli ökológiai rések fertőzésmentessége
- implantátumra készült felépítmények 6 havonkénti eltávolítása, tisztítása
- implantátumok felszínén kialakuló biofilm összetétele, mennyisége és annak rendszeres eltávolítása

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

18.

5 pont

Egészítse ki a tejfogáttörés időrendi sorrendjét tartalmazó táblázat hiányzó részeit!

	6-7. hónap	7-8. hónap	12-15. hónap	18-20. hónap	24-36. hónap
alsó, felső fogív	I.	II.	IV.	III.	V.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.***4 pont**

Fogalmazza meg a motiválás célját és jelentőségét a megfelelő szájhigiéne kialakításában, fenntartásában!

Célja:

A páciens valamilyen szempont, meggondolás alapján önmaga számára tartsa fontosnak a jó szájhigiénét, belső meggyőződés kialakítása.

Jelentősége:

A páciens csak kellő motiváltsággal tudja eredményesen megtanulni a jó szájhigiéne eléréséhez szükséges módszereket.

(Helyes válaszonként 2-2 pont adható!)

20.**6 pont**

**Csoportosítsa a barázdazárás területeit a megadott szempontok szerint!
Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!**

1. approximális felszín
2. caries aktivitás
3. caries jelenléte a barázdában
4. egészséges, frissen előtört tej- és maradó molárisok,
5. felső metszőfogak mély palatinális gödröcskéi
6. öntisztuló barázdarendszer

Indikáció: *...2., 4., 5....*

Kontraindikáció: *...1., 3., 6....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)